

Pressiteade

Luxembourg, 1. märts 2021

ELi audiitorid rõhutavad Brexitiga kohanemise reservi riske

Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) väljendab oma täna avaldatud arvamuses mõningaid kahtlusi seoses hiljutise ettepanekuga Brexitiga kohanemise reservi loomiseks. See 5 miljardi euro suurune solidaarsusfond on ette nähtud nende liikmesriikide, piirkondade ja sektorite toetamiseks, mida Ühendkuningriigi EList väljaastumine kõige enam mõjutab. Audiitorid on seisukohal, et kuigi ettepanek võimaldab liikmesriikidele paindlikkust, tekitab reservi ülesehitus mitmeid ebamäärasusi ja riske.

Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) teeb ettepaneku, et pärast Brexitiga kohanemise reservi vastuvõtmist eraldataks 80% fondi vahenditest (4 miljardit eurot) liikmesriikidele eelmaksetena. Need jaotatakse liikmesriikide vahel vastavalt sellele, mil määral Ühendkuningriigi lahkumine riikide majandust eeldatavasti mõjutab. Süsteem põhineks kahel peamisel teguril: Ühendkuningriigiga toimuva kaubavahetuse tähtsusel ja Ühendkuningriigi majandusvööndis toimuva kalapüügi olulisusel. Selle jaotusmeetodi kohaselt peaks kõige suurema osa eelmaksetest saama Iirimaa (ligikaudu veerandi ehk 991 miljonit eurot), talle järgnevad Madalmaad (714 miljonit eurot), Saksamaa (429 miljonit eurot), Prantsusmaa (396 miljonit eurot) ja Belgia (305 miljonit eurot).

„Brexitiga kohanemise reserv on oluline rahastamisalgatus, mille eesmärk on aidata leevendada Brexiti negatiivset mõju ELi liikmesriikide majandusele,“ ütles arvamuse eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige **Tony Murphy**. „Oleme seisukohal, et Brexitiga kohanemise reservi kavandatud paindlikkus ei tohiks tekitada liikmesriikide jaoks ebakindlust.“

Eelkõige juhivad ELi audiitorid tähelepanu Brexitiga kohanemise reservi ülesehitusele, mille kohaselt saavad liikmesriigid ebataavaliselt suuri eelmakseid, ilma et nad peaksid komisjoni rahastatavatest meetmetest eelnevalt täpsemalt teavitama. Kuigi selline ülesehitus võimaldaks erakorralisele olukorrale kiiresti reageerida, hindaks komisjon meetmete rahastamiskõlblikkust ja asjakohasust alles 2023. aasta lõpus. Audiitorid hoiatavad, et kavandatud ülesehitus ja ajastus suurendaks mitteoptimaalsete ja rahastamiskõlbmatute meetmete valimise riski.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja arvamuse põhisõnumid. Arvamus on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ettepaneku kohaselt kestab rakendusmeetmete rahastamiskõlblikkuse periood 2020. aasta juulist 2022. aasta detsembrini. Audiitorid hoiatavad aga, et komisjon ei põhjenda selgelt kõnealuse rahastamiskõlblikkuse perioodi valikut ega analüüsi selle sobivust.

Taustteave

Ühendkuningriik astus 1. veebruaril 2020 Euroopa Liidust välja. Peale üleminekuperioodi lõppemist moodustavad EL ja Ühendkuningriik alates 1. jaanuarist 2021 kaks eraldi turgu ning kaks erinevat regulatiivset ja õiguslikku ruumi. Kaupade ja teenustega kauplemisele ja piiriülesele liikuvusele seati tõkked, millel on tagajärjed mõlema poole avalikule haldusele, ettevõtjatele, kodanikele ja sidusrühmadele. Selles kontekstis teatas Euroopa Ülemkogu oma 17.–21. juuli 2020. aasta erakorralisel kohtumisel, et luuakse uus spetsiaalne Brexitiga kohanemise reserv, millele eraldatakse 5 miljardit eurot (2018. aasta hindades).

Komisjon esitas oma ettepaneku 25. detsembril 2020. Ettepaneku kohaselt eraldataks raha kahes voorus – kõigepealt 2021. aastal ulatuslike eelmaksetena summas 4 miljardit eurot; ülejäänud 1 miljard eurot makstaks mistahes rahastamiskõlblike kulude katteks, mis ületavad eelmaksetena makstud summa. Komisjoni ettepaneku õigusliku aluse tõttu tuleb konsulteerida Euroopa Kontrollikojaga ning Euroopa Parlament ja nõukogu küsisid kontrollikoja arvamust.

Kontrollikoja arvamus nr 1/2021 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv, on praegu kättesaadav kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu inglise keeles ja peagi ka teistes keeltes.

Kontrollikoda aitab edendada ELi finantsjuhtimist, avaldades arvamusi finantsmõju avaldavate uute või muudetud õigusaktide ettepanekute kohta. Neis arvamustes annab ELi välisaudiitor seadusandlikele ettepanekutele sõltumatu hinnangu.

Pressikontakt:

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois – e-post: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – mobiil: (+352) 621 552 502
- Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu – mobiil: (+352) 691 553 547